

Att skåda med barn

Signe Hagerman

Vare sig du är förälder eller far- eller morförälder har du säkert märkt att det finns två saker som inte alltid är helt lätt att kombinera. Det handlar om de två mest underbara sakerna i världen: fågelskådning (såklart) och barn (såklart!). Men allt går om man bara vill...

Många av er läsare känner säkert till att barnen stjäl en stor del av uppmärksamheten från fåglarna under ett par år. Som småbarnsförälder är det en hel del annat som lätt kommer emellan. Om du väl har bestämt dig för att du ska göra en utflykt eller åka på det där draget, ja då är det inte bara kikarna du ska komma ihåg, utan också blöjor, extrakläder, mat till den lilla... Det är lätt hänt att man resignerar inför den nya lite krångligare tillvaron.

Men det går faktiskt att åka på skådarutflykt med barn. Det gäller bara att planera lite mer noggrant än tidigare, och att lägga ribban på en rimlig nivå. Här kommer några tips till dig som vill kunna ta med ditt barn eller barnbarn ut på äventyr i fågelmarkerna.

Skåda med småbarn

De första månaderna med ett litet spädbarn är optimala att skåda under. Ett spädbarn går alldeles

utmärkt att bära i en bärsele, eller packa ner i en barnvagn. Med tanke på hur många timmar ett spädbarn sover kommer du att få gott om tid att titta, spana och lyssna utan avbrott. Våra barn har varit ute och skådat sedan de var ett par dagar gamla. Stig var med och såg (nåja...) sin första jorduggla i Menhammarsviken när han var bara nio dagar gammal.

Det blir lite svårare när barnet är så stort att det håller sig vaket i selen. Då har i alla fall jag erfarenhet av att det ogärna står stilla och väntar med mamma när hon spanar. Det ska ju gärna vara lugnt och stilla och lite tyst i alla fall, och det är det inte när du har en otålig, oförstående bäbis på magen. Kikaren som du annars har runt halsen får inte plats där längre heller. När du väl hinner titta i den blir det bara under kortare stunder och det är svårt att hålla den stilla. Vagn kan då vara ett bra alternativ. Du måste såklart befinna dig på vägar eller stigar med hyfsat plant

Michel bär en nöjd Stig, 2,5 år, i en praktisk barnbärstol.

underlag. Fördelen är att du får båda händerna fria, och dessutom har vagnen utrymme för packning. Gillar barnet att åka vagn kan det här nog vara det bättre alternativet när barnet är runt ett eller två år.

Om du trots allt bestämmer dig för att ge dig ut i en terräng som inte tillåter vagn, så finns det en finfin produkt på marknaden – barnbärstolen. Den kostar en liten slant (bra stol finns från cirka 2 000 kr) men den är värd vartenda öre. Båda våra barn (nu ett och tre år) älskar att sitta i den stolen. De får fin utsikt och kommer upp lika högt som bäraren. Det finns också bra med förvaring i den här typen av stol, i utrymmet under barnet. En nackdel är att det inte är särskilt bekvämt att sova i stolen, men det brukar ordna sig till slut ändå. Barnet kan vila huvudet på sina armar.

Skåda på lagom nivå

Är det varmt och soligt ute? Åk ut på picknick! En varm vår- eller sommar dag är det perfekt att bara slå sig ner på en plats och sen skåda därifrån. Passa på att göra kortare promenader därifrån på egen hand om det finns en barnvakt på plats.

När du har småbarn och är fågelskådare kan det nog annars verkligen vara stor fördel att bo nära, eller mitt i naturen. Om du har en tomt som det kan hända spännande saker på, behöver du inte anstränga dig för att ta dig ut till fåglarna. Du kan skåda bekvämt, helt enkelt.

Skåda med större barn

Jag längtar tills den dagen då våra barn blir lite mer självgående, så att vi inte behöver oro oss för att de ska falla ner i trappan från fågeltornet, eller äta grus eller gräs på marken, eller krångla i selen så att det blir omöjligt att titta i kikaren eller göra i blöjan just när den där intressanta tättingen landade i busken därborta. När vi istället tillsammans kan njuta av utflykten, och verkligen leta fågel.

Fågelskådaren och bloggaren Johan Karlsson har skrivit en bra artikel om hur det är att ta med sig en sjuåring ut för att titta på fåglar. Han har sammanställt en lista på goda råd, som jag verk-

ligen ska använda mig av om ett par år när mina barn har växt till sig lite.

Här kommer ett par av Johans tips:

- Åk inte ut hungriga (eller kom ihåg matsäck). Ett mätt barn är ett mycket gladare, nöjdare barn.
- Ge barnet en riktig kikare. En leksakskikare är ingen riktig kikare. Det kommer barnet snart att märka. Det behöver inte vara någon fin kikare, men den ska gå att använda.
- Visa respekt för barnets försök att hitta och artbestämma fågel. Det är inte du som bestämmer vad barnet har hört eller sett. Barnet kan ju ha fel men då är det viktigt att han eller hon får vara med om att komma fram till den slutsatsen. Resonera tillsammans!

Alla Johans tips kan du läsa på hans blogg: <http://www.godisgris.se/2013/02/16/att-fagel-skada-med-barn/>

Tips på böcker och annat användbart för barn: *Pekboken Fåglar, i serien Peka – Lyssna (Rabén & Sjögren, 2011)*. Den här boken har fina illustrationer och verklighetstroga fågelläten med bra ljudkvalitet. Dessutom är ljudknapparna i boken utformade så att barnet lätt kan trycka själv, utan att behöva ta hjälp av en vuxen.

Känn igen 25 fåglar, Rabén Sjögren, 2011. Den här boken är en av flera böcker som riktar sig till barn mellan cirka 6–9 år. Innehåller de vanligaste fåglarna och beskriver dem till utseende och läten. *Appen Fågelguiden, baserad på boken Fågelguiden, Touch Press, 2014*. De flesta barn idag lär sig tidigt att hantera sina föräldrars smarta mobiltelefoner. En fågelguide i appformat som barnet kan bläddra runt i blir då ett perfekt sätt för barnet att bekanta sig med de olika arterna. De kan se bilder, lyssna på läten och även se videonuttrar på de olika arterna (videofilmerna måste köpas till extra). Appen finns i skrivande stund (januari 2015) bara till iPhone.